

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

«Η ομορφιά δεν είναι το παν»

Τίτλος:

«Ομορφιά: οι δύο όψεις του καθρέφτη»

ΒΑΓΙΑ ΖΗΚΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας,

Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ομορφιά: οι δύο όψεις του καθρέφτη

Δημιουργός

Βάγια Ζήκα

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Δεκέμβριος 2012

Διδακτική/Θεματική Ενότητα

Ενότητα 6^η: Η ομορφιά δεν είναι το παν [Μύθος του Αισώπου (διασκευή)]

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία (από μετάφραση)

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Θεατρολογία

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Ερευνητικές εργασίες - Project

Θεατρική Αγωγή

Πολιτιστικά προγράμματα

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

II. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον δάσκαλο:

Το σενάριο δε διδάσκει γραμματική, συντακτικό, ετυμολογία. Μπορεί, ωστόσο, ο διδάσκων να το αξιοποιήσει είτε προς την κατεύθυνση της επέκτασης του ερμηνευτικού σχολιασμού είτε ως διαθεματική εργασία. Με δεδομένο ότι δεν πρόκειται για παραδοσιακή προσέγγιση των αρχαίων ελληνικών, ο διδάσκων πρέπει να είναι «ανοιχτός» μπροστά στο καινούργιο και απαλλαγμένος από σχετικές αγκυλώσεις περί διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στο ελληνικό σχολείο. Όσον αφορά τη χρήση ΤΠΕ, το σενάριο απαιτεί βασικές γνώσεις χειρισμού λογισμικών γενικής χρήσης και βιντεοκάμερας, αλλά και εξοικείωση με το ανοιχτό διαδικτυακό περιβάλλον Aesopica και με την αγγλική γλώσσα που αυτό χρησιμοποιεί. Τέλος, ο διδάσκων πρέπει να έχει ήδη υλοποιήσει σχέδια μαθήματος που αξιοποιούν ομαδοσυνεργατικές πρακτικές, ώστε να θεωρήσει το «διδασκτικό θόρυβο» εντός του σχολικού εργαστηρίου πληροφορικής ως επιθυμητό και αναμενόμενο σε μια τόσο δημιουργική διαδικασία.

Για τον μαθητή:

Γνώση χρήσης λογισμικών γενικής χρήσης, ευχέρεια στην πλοήγηση στο διαδίκτυο και, κυρίως, εξοικείωση με διαδικασίες συνεργατικής μάθησης, με την αγγλική γλώσσα, με τα κειμενικά είδη που ζητούνται στο σενάριο (π.χ. ημερολόγιο) και με τη σύνταξη παραγράφου.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας οι μαθητές επιχειρούν με την κατάλληλη καθοδήγηση να αποδώσουν νοηματικά έναν διασκευασμένο μύθο του Αίσωπου («Το ελάφι και οι κυνηγοί»), εξοικειώνονται με το σχετικό γραμματειακό είδος και διατυπώνουν τα δικά τους συμπεράσματα. Επίσης, ερευνούν για τον ρόλο του ελαφιού αλλά και γενικότερα των ζώων στον Αίσωπο, συσχετίζουν τη ματαιοδοξία του ελαφιού με ανάλογα πρότυπα της αρχαιότητας (Νάρκισσος, Ελένη) και της σύγχρονης εποχής και, στο τέλος, αποπειρώνται να συγγράψουν τον δικό τους «διδασκτικό μύθο».

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η διδακτική πρόταση στηρίζεται στις παιδαγωγικές θεωρίες του Bruner και του Vygotsky περί καθοδηγούμενης ανακάλυψης και σταδιακής οικοδόμησης της γνώσης από τον μαθητή. Αξιοποιείται η θεωρία των πολυγραμματισμών (Kress, G. & T. van Leeuwen, 2001). Κυριαρχεί η προσπάθεια για επαγωγική πορεία προς τη γνώση και έμφαση στην αυτενέργεια του μαθητή μέσω της εμπλοκής του σε δημιουργικές δραστηριότητες. Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές που δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, αλλά γνωρίζουν βασικές εφαρμογές γραφείου, οι οποίες αξιοποιούνται με δημιουργικό τρόπο. Θα μπορούσε να θεωρηθεί μικρής έκτασης Project.

Το σενάριο επιχειρεί να διδάξει έναν μύθο του Αισώπου κάνοντας προεκτάσεις σε σχέση με το μήνυμα που θέλει να «περάσει» ο Αίσωπος: το μάταιο της εμμονής στην εξωτερική εμφάνιση. Ο Μύθος γίνεται σημείο κριτικού προβληματισμού και οι μαθητές μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν την εικόνα και την ομορφιά με σκεπτικισμό. Γίνεται προσπάθεια να εμπλακούν οι μαθητές σε δημιουργικές διαδικασίες, με σκοπό να διδαχτούν και το γραμματειακό είδος του διδακτικού μύθου. Έρχονται σε επαφή με μύθους του Αισώπου, αναγνωρίζουν τη δομή και την ουσία τους και μετά από σχετικό προβληματισμό καλούνται να συγγράψουν τη δική τους διδακτική αφήγηση με τον «τρόπο του Αισώπου» ή τον δικό τους τρόπο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Επαφή με αντιλήψεις και στάσεις του αρχαίου ελληνικού κόσμου σε σχέση με την ομορφιά.
- Προβληματισμός σχετικά με το «χρήσιμον» ή το «μάταιον» της ομορφιάς.
- Κριτική θεώρηση των προτύπων που προβάλλονται από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και, γενικότερα, από την κοινωνία ως πρότυπα «ευτυχίας» και «επιτυχίας» με βάση την εξωτερική εμφάνιση.
- Έμφαση στη δημιουργικότητα που προκύπτει μέσω συνεργατικών πρακτικών: αξιοποιούνται με αυτό το σκεπτικό τα έγγραφα Google, που προωθούν τη «συνδιαμόρφωση - συνεπεξεργασία».

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Απόπειρα απόδοσης ενός αρχαίου κειμένου με επαγωγικό τρόπο: πρώτες μεταφραστικές δοκιμές.
- Εξοικείωση με κειμενικά είδη (ημερολόγιο) και τη σύνταξη παραγράφου. Προϋποτίθεται βεβαίως ότι οι μαθητές έχουν ήδη έρθει σε πρώτη επαφή με αυτά πριν από την εφαρμογή του σεναρίου.

- Δημιουργία πολυτροπικών αφηγήσεων (παρουσιάσεις, βίντεο): εξοικείωση με «στοχευμένη αξιοποίηση» της πολυτροπικότητας και σύνδεση της εικόνας με το κείμενο.
- Γνωριμία με το κειμενικό είδος της διδακτικής αφήγησης (μέσω του γραμματειακού είδους του αισώπειου μύθου): εκτός από τον συγκεκριμένο μύθο οι μαθητές γνωρίζουν και άλλους μύθους του Αισώπου (στα αγγλικά και στα ελληνικά).

Γραμματισμοί

Κλασικός γραμματισμός

- Διδασκαλία του αισώπειου μύθου ως γραμματειακού είδους.
- Εξοικείωση με τον τρόπο μεταφραστικής απόδοσης ενός αρχαίου κειμένου.

Νέοι γραμματισμοί/ Κριτικός Γραμματισμός

- Αξιοποίηση των εργαλείων ΤΠΕ με δημιουργικό τρόπο και με στόχο την ανάδειξη κριτικού προβληματισμού σχετικού με την αξία της έμφασης στην εξωτερική εμφάνιση.
- Εξοικείωση με ανοιχτά περιβάλλοντα και λογισμικά, και συνειδητοποίηση των ορίων τους: οι μαθητές αναζητούν εντός των Aesopica (αρκετά απαιτητικό αλλά όχι απρόσιτο περιβάλλον), χωρίς ωστόσο να εντοπίσουν τον ίδιο ακριβώς μύθο με αυτόν που παραθέτει το σχολικό τους βιβλίο, αλλά παραλλαγές του.
- Συνειδητοποίηση της ρευστότητας του ψηφιακού κειμένου: αξιοποίηση της δυνατότητας συνεργασίας και «συν-διαμόρφωσης» μέσω GoogleDocs.

Διδακτικές πρακτικές

Με τις διδακτικές πρακτικές αναμένεται οι μαθητές / οι μαθήτριες να:

- Αποκτήσουν στάση αυτενέργειας.
- Διαμορφώσουν στάση απέναντι στα πρότυπα ευτυχίας και επιτυχίας που προβάλλονται στην κοινωνία μας.
- Κατακτήσουν τη δεξιότητα της συνεργασίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Στην περίπτωση της 6^{ης} Ενότητας του σχολικού βιβλίου, ο διδάσκων έρχεται αντιμέτωπος με μια δύσκολη κατάσταση: ένα ενδιαφέρον αρχαίο κείμενο, ένας μύθος του Αισώπου, γραμματειακό είδος που «ταιριάζει» στην ηλικία των μαθητών της Α΄ Γυμνασίου, διδάσκεται χωρίς να δίνονται όσο πρέπει οι απαραίτητες προεκτάσεις, ώστε οι μαθητές να μνηθούν στο είδος αλλά και να προβληματιστούν για το δίδαγμα που ο μύθος προτείνει. Η διδακτική πρόταση έρχεται να καλύψει αυτό το κενό: γίνεται προσπάθεια εξοικείωσης των μαθητών με τους μύθους του Αισώπου, ενώ παράλληλα οι μαθητές επιχειρούν τις πρώτες τους μεταφραστικές αποδόσεις και ιχνηλατούν το μήνυμα του μύθου με βάση άλλα σχετικά παραδείγματα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας: Νάρκισσος και Ελένη, οι δύο όψεις του καθρέφτη ή, αλλιώς, πώς η ομορφιά μπορεί να γίνει παγίδα και όλεθρος, όπως ακριβώς συνέβη και με το άτυχο ματαιόδοξο ελάφι. Παράλληλα, δίνονται ερεθίσματα για σύνδεση με την πραγματικότητα του κοινωνικού περιβάλλοντος στο οποίο εντάσσεται ο μαθητής: μια κοινωνία που υμνεί την εικόνα και την ομορφιά και την προβάλλει ως πρότυπο και εχέγγυο για εξασφάλιση της όποιας τεχνητής «ευημερίας».

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο διδάσκει μέρος της 6^{ης} Ενότητας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας Α΄ Γυμνασίου με τίτλο: «Η ομορφιά δεν είναι το παν». Μπορεί να θεωρηθεί και ως διαθεματική εργασία - προέκταση του ερμηνευτικού σχολιασμού της ενότητας.

Εκπληρώνονται οι διδακτικοί στόχοι που ορίζονται στο [βιβλίο του εκπαιδευτικού](#). Διδάσκεται, επίσης, συνδυαστικά μέρος της Γραφωδίας της «Ιλιάδας», στ. 129-244 και μέρος της Παρόδου της «Ελένης» του Ευριπίδη (Κομμός και Διαλογική σκηνή). Στη διδακτική πρόταση εμπλέκεται και η Νεοελληνική Γλώσσα, καθώς οι μαθητές δημιουργούν παραγράφους, ημερολόγια, διδακτικές αφηγήσεις. Υπάρχει ενδεχόμενη σύνδεση με το μάθημα της Θεατρολογίας (δραματοποίηση) αναλόγως προς την ανάγκη των μαθητών για δημιουργική έκφραση.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σενάριο δίνουν τη δυνατότητα στον μαθητή να αξιοποιήσει πόρους του διαδικτύου, ώστε να συγκρίνει μεταφραστικές επιλογές, να πλοηγηθεί σε ανοιχτά περιβάλλοντα (Aesopica) και να συνειδητοποιήσει τον διερευνητικό τους χαρακτήρα αλλά και τα όριά τους. Επίσης, μπορεί να δημιουργήσει σε συνεργασία με τους συμμαθητές του συνεργατικά κείμενα (μέσω των δυνατοτήτων συν-διαμόρφωσης και συν-επεξεργασίας, που παρέχουν τα έγγραφα Google). Οι ΤΠΕ δίνουν επίσης τη δυνατότητα δημιουργίας αξιόλογων πολυτροπικών κειμένων.

Κείμενα

Κείμενα από σχολικά εγχειρίδια

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου - Ενότητα 6^η: [«Η ομορφιά δεν είναι το παν»](#)

Δραματική Ποίηση - Ευριπίδη «Ελένη» Γ΄ Γυμνασίου:

-[Κομμός Παρόδου](#)

-[Διαλογική Σκηνή Παρόδου](#)

Ομηρικά Έπη: «Ιλιάδα» Β΄ Γυμνασίου, [Γ 129-244](#).

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

“Aesopica” [Aesop’s Fables in English, Latin & Greek]:

- Αίσωπος, [«Ἐλαφος ἐπὶ νάματι καὶ θηρευταί»](#) (άλλες εκδοχές του μύθου)
- Αίσωπος, [“The Stag and his Reflection”](#)

[Αισώπου Μύθοι](#) , [«Πάρε - Δώσε»: Ιστοχώρος ποικίλης ύλης]

Αίσωπος, [«Ἐλαφος ἐπὶ νάματι καὶ θηρευταί»](#), [“PBworks”: Online Team Collaboration]

Ομήρου, [«Ιλιάδος Γ»](#), 129-244. Στο «Ομήρου Ιλιάς». ⁴1970 [¹1922]. Μτφρ. Ι. Πολυλάς. Αθήνα: Γ. Ι. Βασιλείου [«Μικρός Απόπλους»: Κείμενα σε ηλεκτρονική μορφή – Υπεύθ. Αγγ. Περδικούρης].

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[Aesopica](#) [Aesop’s Fables in English, Latin & Greek].

[Beazley Archive](#) [The Classical Art Research Center and the Beazley Archive].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]: [ηλεκτρονικά λεξικά](#).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Οι μαθητές ενημερώνονται για τη διαδικασία και χωρίζονται σε ομάδες των δύο έως τεσσάρων μαθητών με κριτήριο την προτίμησή τους αλλά και την ψηφιακή ευχέρεια. Σε ιδανικές συνθήκες θα πρέπει κάθε ομάδα να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν μαθητή, που να χειρίζεται με μεγάλη άνεση τον υπολογιστή, ώστε να βοηθά στην περαίωση του έργου.

Α΄ Φάση

1-2 διδακτικές ώρες στο σχολικό εργαστήριο υπολογιστών με κοινό Φύλλο Εργασίας-ομάδες των δύο έως τεσσάρων μαθητών:

Οι μαθητές προσεγγίζουν το ίδιο το κείμενο με αρχικό στόχο τη νοηματική του απόδοση. Εύλογα μπορεί να προκύψει η απορία πώς είναι δυνατόν μια διδακτική

πρόταση να ζητά από μαθητές Α΄ Γυμνασίου να προσπαθήσουν να αποδώσουν αρχαίο κείμενο. Η διαδικασία γίνεται με συγκεκριμένα βήματα. Καταρχάς, αξιοποιούν κατά το δυνατόν τα γλωσσικά σχόλια του σχολικού βιβλίου· σε δεύτερη φάση, εντοπίζουν τον ίδιο μύθο σε ελληνικό ιστότοπο και συγκρίνουν με τη δική τους απόπειρα· ακολούθως, εισέρχονται στο περιβάλλον των Aesopica, εξοικειώνονται με αυτό (γιατί παρακάτω θα χρειαστεί να το αξιοποιήσουν πιο διερευνητικά) και βρίσκουν τον μύθο στην αγγλική του μετάφραση. Εάν οι γνώσεις αγγλικών των μαθητών δε βρίσκονται σε ικανοποιητικό επίπεδο, υπάρχει πάντα η δυνατότητα αξιοποίησής του Google Translate. Τέλος, συγκρίνουν τις εκδοχές και καταλήγουν σε μια δική τους τελική νοηματική απόδοση, την οποία μοιράζονται με τις υπόλοιπες ομάδες. Αξίζει να σημειωθεί ότι καμιά από τις αποδόσεις που θα βρουν οι μαθητές στο διαδίκτυο, ούτε η ελληνική ούτε η αγγλική ούτε η παρεχόμενη από το Google Translate, δε συνιστά ακριβή μετάφραση. Μάλιστα, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει σε πληθώρα εκδοχών (κατ' επέκταση και [μεταφράσεων](#)), από τις οποίες συγγενέστερη προς το διασκευασμένο κείμενο του σχολικού βιβλίου [από την έκδοση A. Hausrath, H. Hunger & H. Haas, ²1959. *Corpus Fabularum Aesopicarum*, Lipsiae: Teubner] είναι αυτή του Συντίπα [«Έλαφος ἐπὶ νάματι καὶ θηρευταί»](#). Για αυτόν τον λόγο, ζητείται απόδοση νοήματος και όχι μετάφραση, πρακτική που είναι σύμφωνη και με τα ζητούμενα του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών.

Αξιολόγηση

Αξιολογείται η προσπάθεια των μαθητών για νοηματική απόδοση με βάση τα δεδομένα και τα εργαλεία που τους δίνονται. Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και μπορεί να γίνει πιο σαφής, εφόσον είναι δυνατόν να ανιχνευθεί η συνεισφορά των μαθητών στην ομάδα. Αυτή η δυνατότητα παρέχεται και από τα GoogleDocs (*Revision History* και *Insert Comment*), εφόσον είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν, αλλά και από το Word (*Παρακολούθηση αλλαγών, Εισαγωγή σχολίου*).

[Β΄ Φάση](#)

2 διδακτικές ώρες με Κοινό Φύλλο Εργασίας και αναδιάταξη ομάδων: διαφορετικές ομάδες με δύο έως τέσσερις μαθητές:

Οι ομάδες αναδιατάσσονται. Στη συνέχεια, οι μαθητές ερευνούν εντός των [Aesopica](#) με όρους αναζήτησης “deer” και “stag”, για να εντοπίσουν αισώπειους μύθους σχετικά με το ελάφι, και συνεχίζουν την έρευνα σε ελληνικό διαδικτυακό περιβάλλον· συγκρίνουν την εικόνα του Αισώπου για το ελάφι με την απεικόνισή του σε αρχαία αγγεία του [Beazley Archive](#): δημιουργούν σχετική παρουσίαση ή βίντεο αξιοποιώντας, κατά το δυνατόν, και σημεία του συγκεκριμένου μύθου του Αισώπου. Αφού αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη ιδέα για τον συμβολισμό του συγκεκριμένου ζώου στην αρχαιότητα και, πιο ειδικά, στον Αίσωπο, επιχειρούν να εκφράσουν τι είναι για αυτούς ένας μύθος του Αισώπου. Άλλωστε, από την επαφή τους με το περιβάλλον των Aesopica λογικά έχουν ενημερωθεί για το γεγονός ότι τα ζώα πρωταγωνιστούν στις ιστορίες του. Επιβεβαιώνουν τα ευρήματά τους σε όσα αναφέρει [για τους μύθους του Αισώπου και την αλληγορία](#) το εμπλουτισμένο ηλεκτρονικό βιβλίο (η γνώση εξάγεται επαγωγικά) και στο τέλος εξάγουν το δικό τους συμπέρασμα σε σχέση με τον μύθο. Μοιράζονται το έγγραφο με τις υπόλοιπες ομάδες, ώστε να αξιοποιήσουν σχετικά σχόλια που θα δεχτούν για την προσπάθειά τους.

Αξιολόγηση

Αξιολογείται η επιλογή των κατάλληλων μύθων από το περιβάλλον των Aesopica και από το ελληνικό διαδικτυακό περιβάλλον που προτείνεται, αλλά και η επιλογή των κατάλληλων εικόνων για τη δημιουργία της παρουσίασης. Τα κείμενα που παράγονται αξιολογούνται και ως προς την αποτελεσματικότητά τους (σημειώσεις, παράγραφος).

[Γ' Φάση](#)

2 διδακτικές ώρες στο σχολικό εργαστήριο. Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες και σε υποομάδες των δύο έως τεσσάρων μαθητών:

Η φράση «...παραγίνεται επί τινα πηγὴν διαυγῆ καὶ βαθεῖαν καὶ πῶν ὅσον ἤθελεν προσεῖχεν τῆ τοῦ σώματος ἰδέα» θυμίζει τον Νάρκισσο και το «πειρά μαθών» φέρνει στο νου την Ελένη και όσα πέρασε εξαιτίας της ομορφιάς της. Σε αυτή τη φάση, λοιπόν, οι ομάδες αναδιατάσσονται εκ νέου και χωρίζονται σε δύο μεγάλες ομάδες: την ομάδα «Νάρκισσος» και την ομάδα «Ελένη».

Ομάδα «Νάρκισσος»

Οι μαθητές συγκρίνουν την ιστορία του Νάρκισσου με αυτήν του ελαφιού. Ακολουθως, αναζητούν γενικά μύθους για τη ματαιοδοξία εντός των Aesopica, εντοπίζουν τα ζώα που πρωταγωνιστούν και επεκτείνουν τον προβληματισμό σε σχέση με τα πρότυπα ομορφιάς της σημερινής κοινωνίας. Από τους μαθητές, επίσης, ζητείται να βρουν αν μοιάζουν τα ζώα των μύθων με κάποια από τα πρότυπα ομορφιάς που προβάλλονται σήμερα. Είναι γνωστό ότι οι μύθοι του Αισώπου είναι αλληγορίες και ότι χρησιμοποιούσε ζώα στους μύθους αντί για ανθρώπους, οπότε σε αυτό το σημείο επιχειρείται να γίνει και αυτή η αναφορά. Στο τέλος, δημιουργείται παρουσίαση ή βίντεο με εικόνες.

Ομάδα «Ελένη»

Οι μαθητές της ομάδας μελετούν απόσπασμα από τη ραψωδία Γ της «Ιλιάδας» και μέρος της Παρόδου της «Ελένης» του Ευριπίδη. Στην πρώτη περίπτωση, ερευνάται η οπτική γωνία από την οποία θεάται η Ελένη τον εαυτό της και πώς την βλέπουν οι άλλοι. Στη δεύτερη περίπτωση, οι μαθητές επικεντρώνονται στον θρήνο της Ελένης στην Πάροδο. Ακολουθεί προβληματισμός σχετικά με το αν η ομορφιά είναι ευλογία ή κατάρα για την Ελένη και οι μαθητές καλούνται να μπουν στη θέση της και να γράψουν μια σελίδα στο ημερολόγιό της μετά την επιστροφή της στη Σπάρτη.

Αξιολόγηση

Αξιολογείται το τελικό προϊόν και η αποτελεσματικότητά του και στις δύο περιπτώσεις και με όρους «κειμενικού είδους» και με όρους «ουσίας» σε σχέση με την κατανόηση των ζητούμενων.

Κοινή δραστηριότητα σύνθεσης

Το σενάριο ολοκληρώνεται με τη συγγραφή ενός μύθου «με τον τρόπο του Αισώπου» από τους μαθητές, ή μιας διδακτικής αφήγησης γενικά. Με αυτή τη μέθοδο, δίνεται στους μαθητές η εντύπωση της ολοκλήρωσης ενός κύκλου: από τον μύθο του Αισώπου με το ελάφι στον μύθο των μαθητών για την ομορφιά. Δίνεται η δυνατότητα δημιουργικής έκφρασης μέσω οπτικοποίησης και δραματοποίησης.

Αξιολόγηση

Αξιολογείται η επιτυχία στη δημιουργία διδακτικού μύθου και το τελικό προϊόν οπτικοποίησης ή δραματοποίησης.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α' Φάση

- Να μπειτε στην 6^η Ενότητα του [εμπλουτισμένου ηλεκτρονικού βιβλίου](#) του μαθητή στο Ψηφιακό Σχολείο.
- Να προσπαθήσετε να αποδώσετε το νόημα του κειμένου αξιοποιώντας τα γλωσσικά και ερμηνευτικά σχόλια του βιβλίου. Να γράψετε το αποτέλεσμα της προσπάθειάς σας σε ένα έγγραφο Google (εναλλακτικά σε ένα έγγραφο Word).
- Να εντοπίσετε [εδώ](#) τον συγκεκριμένο μύθο του Αισώπου και να συγκρίνετε το κείμενο με τη δική σας προσπάθεια. Εντοπίζετε διαφορές; Να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας στο παραπάνω έγγραφο.
- Να εντοπίσετε τον [συγκεκριμένο μύθο](#) στον ιστότοπο Aesopica. Αν δυσκολευτείτε με τα αγγλικά, μπορείτε να αξιοποιήσετε το Google Translate. Να έχετε υπόψη ότι η μετάφραση δεν αναφέρεται στο ίδιο ακριβώς κείμενο που συναντάτε στο βιβλίο σας, καθώς υπάρχουν αρκετές εκδοχές άρα και [μεταφράσεις](#) του ίδιου μύθου. Ο πιο κοντινός μύθος στην εκδοχή του βιβλίου σας είναι το [«Έλαφος ἐπὶ νάματι καὶ θηρευταί»](#).
- Μπορείτε τώρα να καταλήξετε σε μια δική σας απόδοση; Να την καταγράψετε στο παραπάνω έγγραφο.
- Ποιες οι διαφορές ανάμεσα στην αρχική σας προσπάθεια και την τελική; Να τις χρωματίσετε με κίτρινο χρώμα και να παρουσιάσετε στην τάξη τα συμπεράσματά σας.
- Να μοιραστείτε το έγγραφο με τις άλλες ομάδες.

Β' Φάση

- Να μπειτε στον ιστότοπο [Aesopica](#) και να εντοπίσετε μύθους για το ελάφι με όρους αναζήτησης “deer” και “stag”. Αν δυσκολευτείτε με τα αγγλικά, μπορείτε να αξιοποιήσετε το Google Translate.
- Να επαναλάβετε την αναζήτηση μύθων [εδώ](#).
- Ποιες οι αντιλήψεις των αρχαίων για το ελάφι με βάση τους παραπάνω μύθους; Να εντοπίσετε αρχαία αγγεία που απεικονίζουν το ελάφι και τους κυνηγούς στο [Beazley Archive](#) με όρους αναζήτησης (search) “deer” και “huntsmen”. Να δημιουργήσετε παρουσίαση για το ελάφι στην αρχαιότητα ή βίντεο με εικόνες. Μπορείτε να προσθέσετε και σημεία του αρχαίου κειμένου του μύθου του Αισώπου για το ελάφι και τους κυνηγούς (στην εκδοχή του βιβλίου σας ή, αν δε σας δυσκολεύει, στις εκδοχές των Aesopica), που να ταιριάζουν στις εικόνες;
- Μπορείτε να καταλάβετε τώρα τι είναι ένας μύθος του Αισώπου; Να γράψετε τα συμπεράσματά σας σε μία παράγραφο σε ένα έγγραφο Google ή Word.
- Να συγκρίνετε τις πρώτες σκέψεις σας με τις [πληροφορίες](#) που δίνει το σχολικό σας βιβλίο στο Ψηφιακό Σχολείο για τους μύθους του Αισώπου. Να ερευνήσετε την έννοια της λέξης «αλληγορία» στα [ηλεκτρονικά λεξικά](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.
- Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει το ελάφι και σε ποιο θα καταλήγατε εσείς διαβάζοντας το κείμενο; Να καταγράψετε τις σκέψεις σας σε μία παράγραφο στο παραπάνω έγγραφο.
- Να μοιραστείτε το έγγραφο με τις άλλες ομάδες.

Γ' Φάση

Νάρκισσος

«...παραγίνεται επί τινα πηγήν διαυγή και βαθείαν και πιών ὅσον ἤθελεν προσεῖχεν τῇ τοῦ σώματος ἰδέα» .

- Να δείτε τον μύθο για τον Νάρκισσο στο [εμπλουτισμένο σχολικό σας βιβλίο](#). Μπορείτε να εντοπίσετε ομοιότητες με την ιστορία του ελαφιού; Να τις καταγράψετε σε έγγραφο κειμένου.
- Να κάνετε αναζήτηση στα [Aesopica](#) με όρο αναζήτησης τη λέξη “vanity”, προκειμένου να εντοπίσετε μύθους του Αισώπου σχετικά με τη ματαιοδοξία. Να τους καταγράψετε και να διαβάσετε ορισμένους από αυτούς με ελεύθερη επιλογή. Αν δυσκολευτείτε, μπορείτε να αξιοποιήσετε το Google Translate. Ποια ζώα πρωταγωνιστούν;
- Να εντοπίσετε στη σημερινή εποχή πρότυπα ματαιόδοξων ανθρώπων. Να δώσετε έμφαση στην εικόνα που προβάλλουν προς τα έξω. Σας θυμίζουν κάποια από τα ματαιόδοξα ζώα των μύθων του Αισώπου; Να δημιουργήσετε σχετική παρουσίαση ή βίντεο με εικόνες.

Ελένη

«πείρα μαθοῦσα»

- Να μπείτε στη ραψωδία Γ της «Ιλιάδας» [στ. 129-244](#). Να διαβάσετε το κείμενο και να σημειώσετε τις πρώτες παρατηρήσεις σας για την εικόνα που έχουν οι άλλοι για την Ελένη και για την εικόνα που έχει η ίδια για τον εαυτό της.
- Να μπείτε στην Πάροδο της «Ελένης» του Ευριπίδη και κυρίως στον [Κοιμμό](#) και τη [Διαλογική σκηνή](#). Ποια είναι η άποψη της Ελένης για την ομορφιά της; Είναι δυνατόν η ομορφιά να συνδυάζεται με επίγνωση της ματαιότητάς της; Η

πείρα δίνει σοφία; Να δημιουργήσετε μια σελίδα ημερολογίου, στην οποία η Ελένη περιγράφει μια ημέρα της μετά την επιστροφή της στη Σπάρτη.

Κοινή δραστηριότητα σύνθεσης

1 διδακτική ώρα στο σχολικό εργαστήριο - η τάξη χωρίζεται σε μεικτές ομάδες με στοιχεία Νάρκισσου και Ελένης

- Να δημιουργήσετε έναν μύθο με τον τρόπο του Αισώπου ή με τον δικό σας τρόπο, ο οποίος θα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «Η ομορφιά δεν είναι το παν» ή ότι «Η ομορφιά είναι καθρέφτης με δύο όψεις»! Να προτιμήσετε να γράψετε τον μύθο σε έγγραφο Google, ώστε να εκμεταλλευτείτε τις ιδέες όλων. Εφόσον το επιθυμείτε, μπορείτε να τον οπτικοποιήσετε (παρουσίαση, βίντεο) ή να τον εκφράσετε με δραματοποίηση.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο είναι δυνατόν να επεκταθεί σε Project μεγαλύτερης διάρκειας με τη διερεύνηση των προτύπων ομορφιάς από την αρχαιότητα έως σήμερα και διεύρυνση του προβληματισμού. Μπορεί, επίσης, ο εκπαιδευτικός να ασχοληθεί με την επίδραση της διαφήμισης στη διαμόρφωση αναλόγων προτύπων μέσω προώθησης συγκεκριμένων προϊόντων ομορφιάς ή και σε γενικότερο πλαίσιο με την «αξία» της καλής εξωτερικής εμφάνισης στον επαγγελματικό στίβο αλλά και στον τομέα των διαπροσωπικών σχέσεων. Ενδιαφέρουσα ιδέα θα ήταν, επίσης, η διοργάνωση ενός διαγωνισμού «μυθογραφίας» με συγγραφή διδακτικών μύθων από μαθητές από όλη την Ελλάδα και θέματα σχετικά με την ανθρώπινη ματαιοδοξία.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η «μεταφραστική» προσπάθεια ενδέχεται να δυσκολέψει τους μαθητές, καθώς δεν είναι εξοικειωμένοι με τέτοιου είδους πρακτικές. Είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος του διδάσκοντος σε αυτό το σημείο: δε δίνει έτοιμες λύσεις αλλά καθοδηγεί με έμμεσο τρόπο. Ένα άλλο σημείο που χρήζει προσοχής είναι η πλοήγηση στο ανοιχτό διαδικτυακό περιβάλλον των Aesopica. Πρόκειται για περιβάλλον αρκετά απαιτητικό και υπάρχει ο φόβος να «χαθούν» οι μαθητές. Στα Φύλλα Εργασίας δίνονται σαφείς οδηγίες, ωστόσο ο διδάσκων πρέπει να μπορεί να υποστηρίξει τη διαδικασία και βεβαίως να γνωρίζει ο ίδιος πολύ καλά το συγκεκριμένο περιβάλλον.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιάννου, Τ. 2011. «Οι ΤΠΕ στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών». Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Επιμορφωτικό Υλικό για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ*, τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ 02. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 104 - 128.

http://filologostpe.files.wordpress.com/2012/10/yliko_pe02-201106.pdf

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[15-11-2012]

Kress, G. 2000. «Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον», *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2, 111-124.

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/glossika/kress/index.htm>

Kress, G. & T. van Leeuwen. 2001. *Multimodal Discourse. The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Arnold.

Κυνηγός, Χ. 2002. «Νέες Πρακτικές με Νέα Εργαλεία στην Τάξη: Κατάρτιση επιμορφωτών για τη δημιουργία κοινοτήτων αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών στο σχολείο». Στο *Νοητικά Εργαλεία και Πληροφοριακά Μέσα. Παιδαγωγική Αξιοποίηση της Σύγχρονης Τεχνολογίας για τη Μετεξέλιξη της Εκπαιδευτικής Πρακτικής*, επιμ. Χ. Κυνηγός & Ε. Δημαράκη. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μαρωνίτης, Δ. Ν. 2009. «Από τη γραπτή στην προφορική σχολική μετάφραση». Στο *Ενδογλωσσική μετάφραση*, επιμ. Δ. Ν. Μαρωνίτης. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/translation/support_theory/page_000.html [01-10-2012].

Παπαδημητρίου, Ι. Θ. 1987. *Αισώπεια και Αισωπικά*. Αθήνα: Ι. Θ. Παπαδημητρίου.

Πόλκας, Α. & Κ. Τουλούμης. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, 18-22. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greeklanguage.gr/node/821> [01/10/2012]

Φουντοπούλου, Μ.- Ζ. 2006. «Αρχές Μάθησης και καλλιέργεια της κριτικής σκέψης: εφαρμογή στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών». Στο *Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης*, 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα: «Κριτική, Δημιουργική, Διαλεκτική Σκέψη στην Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη». Αθήνα: Ατραπός, 58-73.

http://www.elliepek.gr/documents/3o_synedrio_eisigiseis/fountopoulou.pdf

Χορεάνθη, Ε. 1987. «Η διαχρονική λειτουργία των Αισώπειων μύθων», *Διαβάζω* 167, 35-38.